

Guía Docente				
Datos Identificativos				2021/22
Asignatura (*)	Desenvolvemento cognitivo. social e da personalidade	Código	652G04031	
Titulación	Grao en Logopedia			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Optativa	4.5
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	PsicologíaPsicología Evolutiva e da Educación			
Coordinación	Peralbo Uzquiano, Manuel	Correo electrónico	manuel.peralbo@udc.es	
Profesorado	Dumitru , Adina Claudia Peralbo Uzquiano, Manuel	Correo electrónico	adina.dumitru@udc.es manuel.peralbo@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Esta asignatura es complementaria de Psicología del desarrollo del lenguaje (materia básica de rama en primero de Logopedia). Tiene como objetivo presentar las principales características del desarrollo intelectual, social y de la personalidad a lo largo de la vida.			
Plan de continxencia	<p>1. Modificacións nos contidos Non é necesaria</p> <p>2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen Traballos tutelados e proba obxectiva *Metodoloxías docentes que se modifican A sesións expositivas e interactivas pasarán a impartirse a través de TEAMS no horario de clase.</p> <p>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado As titorías faranse a través de TEAMS, correo electrónico ou teléfono.</p> <p>4. Modificacións na avaliación Non serán necesarias, os traballos poderanse subir a moodle e tamén por esta plataforma realizarase o exame. *Observacións de avaliación:</p> <p>5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía Non é necesaria</p>			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A2	Coñecer e integrar os fundamentos psicolóxicos da Logopedia: o desenvolvemento da linguaxe, o desenvolvemento psicolóxico, a Neuropsicología da linguaxe, os procesos básicos e a Psicolingüística.
B5	Aprender autonomamente, e motivarse para facelo de forma continuada.
B7	Capacidade de análise e síntese.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.

Resultados da aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título	
Coñecer e integrar os fundamentos psicolóxicos da Logopedia: o desenvolvemento da linguaxe, o desenvolvemento psicolóxico, a Neuropsicología da linguaxe, os procesos básicos e a Psicolingüística.	A2	
Aprender autonomamente, e motivarse para facelo de forma continuada.		B5

Capacidade de análise e síntese.		B7	
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.			C4

Contidos	
Temas	Subtemas
INTRODUCCIÓN	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Desarrollo Cognitivo, Social y de la Personalidad: conceptos y teorías 2. O carácter científico, aplicado e interdisciplinar no estudo do desenvolvemento 3. Principios básicos do desenvolvemento 4. A interacción entre factores biolóxicos e ambientais: nocións básicas 5. Efectos da interacción: a transmisión interxeracional da tensión
PRIMEIRA INFANCIA	<ol style="list-style-type: none"> 1. O mundo perceptivo do bebé. 2. Desenvolvemento intelectual no período sensomotor: o neno e os obxectos 3. Memoria e representacións mentais no bebé: que é posible lembrar? 4. Temperamento e comprensión de emocións. Primeiros pasos cara á regulación emocional 5. A influencia da familia no desenvolvemento socio-afectivo: resiliencia ou trauma complexo
O DESENVOLVEMENTO DURANTE A NENEZ	<ol style="list-style-type: none"> 1. A intelixencia preoperatoria 2. Desenvolvemento da memoria e da solución de problemas 3. A interacción familiar e o seu efecto sobre o desenvolvemento: a socialización para un mundo sostible 4. Xogo e amizades infantís 5. O desenvolvemento da moralidade e a agresión: principais abordaxes 6. Identidade, roles e estereotipos de xénero
O DESENVOLVEMENTO DE 6 A 12 ANOS	<ol style="list-style-type: none"> 1. O período das operacións concretas 2. O desenvolvemento afectivo segundo a teoría de Erickson: laboriosidade versus inferioridade 3. O desenvolvemento do autoconcepto e a autoestima 4. As relacións co grupo: aceptación e pertenza 5. Desenvolvemento moral: dereitos individuais e os principios de diversidade e desigualdade 6. A problemática do acoso
O DESENVOLVEMENTO NA ADOLESCENCIA	<ol style="list-style-type: none"> 1. O desenvolvemento do pensamento abstracto 2. O desenvolvemento afectivo: identidade ou confusión de rol 3. Avances no desenvolvemento do Self 4. O razoamento moral segundo Kohlberg 5. Principais cambios nas relacións sociais e familiares 6. Algúns problemas afectivos e comportamentais na adolescencia: a depresión, a delincuencia e as adicións.
A TRANSICIÓN Á IDADE ADULTA TEMPERÁ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Desenvolvemento da intelixencia e a memoria despois da adolescencia 2. Principais fitos na idade adulta temperá: independencia, desenvolvemento da carera profesional e as relacións románticas. 3. Outras teorías do desenvolvemento adulto 4. Consolidación da identidade

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	B5	1	0	1
Traballos tutelados	A2 C4	0	18	18
Sesión maxistral	A2 B5 B7 C4	14.5	29	43.5
Obradoiro	A2 B5 B7	14.5	32	46.5
Proba obxectiva	A2 B7 B5 C4	1	2	3
Atención personalizada		0.5	0	0.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Presentación xeral da materia e dos obxectivos
Traballos tutelados	Os alumnos, en grupos de tres persoas, deberán realizar unha pequena análise transversal sobre calquera aspecto do desenvolvemento incluído no programa e que sexa susceptible de ser avaliado mediante algún instrumento dispoñible no centro
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Obradoiro	Nas sesións interactivas presentaranse vídeos sobre aspectos relevantes do desenvolvemento e realizaranse debates, baseados en lecturas, sobre algúns temas especialmente aplicados do programa da materia. Os estudantes realizarán esquemas resumindo o seu contido e os entregarán xunto co traballo tutelado do curso. Nestas sesións presentaranse tamén probas e técnicas de avaliación do desenvolvemento que os/as estudantes deberán coñecer.
Proba obxectiva	A avaliación da materia realizarase mediante un exame final con posibilidade de recuperación

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Poderase recibir tutorización sobre dúbidas que xurdan da aplicación das probas de desenvolvemento

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A2 C4	A entrega do traballo e a súa correcta realización poderá implicar ata un 45% sobre a nota do exame.	45
Proba obxectiva	A2 B7 B5 C4	Proba obxectiva con tres alternativas posibles e unha correcta. Dous erros descontan un acerto. Terá un peso do 55% da nota	55

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica	<p>Berger, K. Psicología del desarrollo: adultez y vejez. Madrid: Médica Panamericana, D. L. 2009. Berger, K. S. Psicología del desarrollo: infancia y adolescencia. Madrid: Editorial Médica Panamericana, 2016. Carranza, J.A. y Ato, E. (coords.) Manual de prácticas de psicología del desarrollo. Murcia: Universidad de Murcia, Servicio de Publicaciones, 2010. Córdoba, A.I., Descals y Gil, M.D. (coords). Psicología del desarrollo en la edad escolar Madrid: Pirámide, 2010. García Madruga, J.A. y Delval, J. (coords.) Psicología del desarrollo I. Madrid: Universidad Nacional de Educación a Distancia, 2010 Griffa, M.C. Claves para una psicología del desarrollo: vida prenatal, etapas de la niñez. Buenos Aires: Lugar Editorial, imp. 2001. Hoffman, L. Psicología del desarrollo hoy. Madrid: McGraw-Hill, D.L. 2002. Kohlberg, L. Psicología del desarrollo moral. Bilbao: Desclée de Brouwer, D.L. 2003. Moreno Ríos, S. Psicología del desarrollo cognitivo y adquisición del lenguaje. Madrid: Biblioteca Nueva, 2009. Muñoz, A. (Coord.). Psicología del desarrollo en la etapa de educación infantil. Madrid: Pirámide, 2010. Muñoz, V. et al. Manual de psicología del desarrollo aplicada a la educación. Madrid: Pirámide, 2011. Papalia, D.E., Olds, S.W. y Feldman, R.D. (coords.) Psicología del desarrollo de la infancia a la adolescencia. México: McGraw-Hill, 2009. Peñacoba, C., Álvarez, E. y Lázaro, L. (coords.). Teoría y práctica de psicología del desarrollo. Madrid: Centro de Estudios Ramón Areces, D.L. 2006. Pérez, N., Navarro, I. (coords). Psicología del desarrollo humano: del nacimiento a la vejez. San Vicente (Alicante): Club Universitario, 2011. Perinat, A. Psicología del desarrollo: un enfoque sistémico. Barcelona: UOC, 2007. Santrock, J.W. Psicología del desarrollo en la adolescencia. Madrid: McGraw-Hill, 2004. Santrock, J.W. Psicología del desarrollo: el ciclo vital. Madrid: McGraw-Hill, D.L. 2006. Shaffer, D. Psicología del desarrollo: infancia y adolescencia. México D.F.: Cengage Learning, 2007.</p>
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías